

Izhaja razen nedelj in praznikov vsak dan ob 10. uri dopoldne.

Uredništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Dopise frankirati in podpisati, sicer se jih ne priobči. Rokopise se ne vrača.

Oglasni prostor 1 mm x 55 mm po K 150. Uradni razglaš, poslano ter notice isti prostor K 200. Pri večjem naročilu popust.

NAPREJ

Glasiilo jugoslov. socijalno-demokratske stranke.

Telefonska št. 312.

Naročnina: Po pošti ali z dostavljanjem na dom za celo leto K 240, za pol leta K 120, za četrt leto K 60, za mesec K 20. Za Nemčijo celo leto K 312, za ostalo tujino in Amerika K 360.

Reklamacije za list so poštne proste.

Upravništvo je v Ljubljani, Frančiškanska ulica št. 6/L, Učiteljska tiskarna.

Vlada trdno stoji...

LDU Belgrad, 9. marca. Danes dopoldne se je vlada pogajala z delegati Jugoslovenskega muslimanskega kluba. Po vstavi na podlagi razgovorov z vodilnimi osebami se kaže vlada popustljivo napram muslimanom glede dovolitve odškodnine za odvzete begluke. Danes popoldne sta imela delegata muslimanov Kapetanović in Filipović v ministru za agrarno reformo sestank s poverjenikom za agrarno reformo v Bosni dr. Fefalikom in Novakom. Razpravljali so o nekaterih podrobnostih v vprašanju agrarne reforme, pri čemer se je stališče muslimanov znatno razlikovalo od stališča, ki ga je zavzela vlada v tem vprašanju. Po konferenci v ministru za agrarno reformo sta muslimanska delegata odšla na razgovor k min. predsedniku Nikoli Pašiću.

LDU Belgrad, 10. marca. Sročili se je med radikali, demokrati, socialisti in zemljoradniki dosegel sporazum, da se socijalnogospodarske uredbe sprejmejo v ustavo. Vlada je te uredbe sprejela in s tem omogočila še močnejše sodelovanje socialistov in zemljoradnikov pri sklepanju ustave.

Kar se tiče prve vesti, ni treba izgubljati dosti besed. Večni pregovori vlade z muslimani ali pravzaprav s turškimi begi iz Bosne se sicer ejinole okoli denarnega vprašanja, ker begi (t. j. turški veleposelniki) zahtevajo, da se jim ne sme odvzeti zemlja, katero so sami nekdanj kmetom odvzeli s silo, brez odškodnine, ampak oni hočejo, da jim mora plačati odškodnino za sedaj odvzeto zemljo, katero morajo oni le nekdanjim posestnikom oziroma njihovim dedičem vrniti, bodisi država ali pa novi posestnik! To je že vrhunec kapitalistične nesramnosti!

Mnogo bolj nas zanima druga vest. Mi ne vemo, kdo jo je sprožil. Tu se govori o sporazumu med radikali in demokrati in zemljoradniki.

Dogodki v Rusiji.

LDU Moskva, 10. marca. (Brez-zično.) Ljening je imel dne 8. marca govor o notranjem položaju Rusije in je dejal med dr. glede revolucije v Kronstadtu, da bo od Francije s pomočjo socialnih revolucionarcev povzročena revolucija zatrti prihodnje dni.

Tako se bo tudi zgodilo!

ki (tu pridejo v poštev le slovenski samostojneži!) z ene in med socialisti z druge strani. Da so socialisti za to, da se v ustavo sprejmejo socijalno - gospodarske uredbe, to se ne bi bilo prehudu. Pač pa nam je nerazumljivo, kako more človek, ki je to vest iz Belgrada javil ali pa inspiriral, na kratko trditi, »da je vlada te navedbe sprejela in s tem omogočila še močnejše sodelovanje socialistov in zemljoradnikov pri sklepanju ustave.«

Kaj naj to pomeni? V čem naj obstoji tisto »še močnejše sodelovanje? Kakšno sodelovanje?

Ali naj sodelujejo socialisti pri uveljavljanju raznih »Obznana«? Ali naj sodelujejo pri »kancelarparagrafi«? Ali more sploh človek, ki ima še iskrico pravega čuta za resnično demokracijo, sodelovati in prevzemati odgovornost za naravnost zločinske naredbe sedanje radikalne in demokratske vlade, ki je »demokratsko« ime tako osramotila, da se že prav pogosto javljajo glasovi — in to zelo resni glasovi! — naj socijalno - demokratska stranka svoj naslov izpremeni in naj se ne imenuje več socijalno - demokratska, ampak na kratko: **socijalistična**, ker so ljudje, ki stoje danes na vladi, »demokratsko« ime že tako profanirali in osramotili s svojim staro - avstrijskim policijskim režimom, da se pošten človek že sramuje, če se ga javno imenuje »demokrat«? Ali se more najti v naši državi še človek socijalističnega mišljenja, ki naj zagovarja brezbrojne prepovedi časopisov, cenzuro na telefonu in telegrafu, odpiranje pisem, ki so namenjena v inozemstvo i. t. d. i. t. d.?

Ne, ne! Balon bo zastoj! To povabilo vsi pravi socialisti hvaležno odklanjajo, ker nihče noče nič o tem vedeti!

In tudi ne sme in ne more nič o tem vedeti, če ima le še za pet soldov poštenja in pravega demokratizma v sebi!

KAJ PRAVI GLASILO NEMŠKIH KAPITALISTOV?

LDU Berlin, 9. marca. »Vossische Zeitung« javlja iz Rige: Kronstadtski mornarji so poskusili stopiti v pogajanja s petrogradskimi sovjeti. Sovjeti so prosili mornarje, naj pošljejo v Petrograd svoje odposlance, kar pa so ti zavrnili. Mornarji so začeli s kopnega operacije proti sovjetskimi četam, zasedli Oranienbaum in prodirajo proti Krasnemu

Selu. Proti upornikom so nastopile rdeče čete in sicer iz nomadov obstoječa tretja kavalerijska divizija, tretja delavska armada in nekatere druge čete, ki veljajo pri boljševikih za zanesljive. Tretja armada je prešla k upornikom.

POROČILO IZ PRAVEGA STOCKHOLMA.

LDU Stockholm, 9. marca. Po poslednjih poročilih o položaju na Ruskem so bili upori v Moskvi zatrti po izredno strogih odredbah rdečih. Vlada v Moskvi se smatra za dovolj močno, da odpošlje del svojih čet v Petrograd.

IZVIRNO POROČILO ZA »JUTRO« IN »NIVO«.

LDU Stockholm, 9. marca. (Dun. KU.) »Nordisk Presscentrale« javlja, da je posadka utrdbe Krasnaja Gorka prešla k upornikom. Oklopni vlak, ki je dospel v Oranienbaum, je streljal na Kronstadt. Poskušali so dovesti udeležence vojaških tečajev k napadu, a ti poskusi niso imeli uspeha. Inozemski kurirji ne smejo zapustiti Petrograda. Nekaj oddelkov v Moskvi, Oranienbaumu, Peterhofu in Koporji se je priključilo ustašem hkrati s posadko Krasne Gorka. Posadka v Pskovu se je branila proti Kronstadtu.

Tega poročila mi, ki smo ubogi na duhu, ne razumemo prav. Take važne stvari razumejo samo visokoučeni gospodje. Tolažimo se pa s tem, da je niše nebeško kraljestvo, ker smo reveži, demokratska je pa samo posvetna kraljevina SHS! Kaj čmo?

MOBILIZACIJA NA ČESKEM.

LDU Praga, 10. marca. Brnske »Lidove Noviny« poročajo, da bo vlada z ozirom na mednarodni položaj še ta teden zahtevala kredit približno pol milijarde kron za opremo vojske.

Iz ustavnega odbora.

LDU Belgrad, 9. marca. Ožji odbor ustavnega odbora je imel danes sejo, na kateri se je izvedla nova redakcija onih delov ustave, ki so bili sporni. Ožji odbor se je razdelil v dve sekciji. Prva se je posvetovala o III. oddelku ustave, ki govori o organizaciji gospodarskih in socijalnih razmer med državljani, druga sekcija pa je najprej razpravljala o poslednjih členih ustavnega načrta, potem pa o VII. oddelku, ki govori o upravnih oblasteh.

Prva sekcija je končala razpravo o vseh treh oddelkih. Ni pa se mogla

končno izvesti definitivna redakcija agrarnega vprašanja, ker se ni došlo z muslimani do sporazuma. Določena sta bila dva člana, namreč demokrat Juraj Demetrović in zemljoradnik Mihajlo Avramović, da predložita končno redakcijo vprašanja glede gospodarskih in socijalnih problemov, ki imajo priti v ustavo.

V drugi sekciji so se najprej spoznale o poslednjih členih ustave. Po novi redakciji se morejo suspendirati nekatere državljanske pravice v času vojne. Zatem se je razpravljalo o VII. oddelku. Razpravljalo se je o vseh členih razen onih, ki govorijo o oblasti. Sprejetih je bilo pet členov z gotovimi izpremembami. Na tej seji so bile zastopane vse stranke razen komunistov.

Mednarodno sodelovanje socijalističnih strank.

Izvrševalni odbor za mednarodno sodelovanje socijalističnih strank se je sestel na seji z dne 27. februarja t. l., da se konstituira. Prišli so: za Nemčijo: Crispian, Ledebour; za Angleško: Shinwell, Wallhead; za Francosko: Bracke, Longuet; za Avstrijo: Adler, Skaret; za Rusijo: Martov, Schreider; za Švico: Gruber, Grunin; za Jugoslavijo: Et. Kristan (kot namestnik izvoljenega in na konferenci nenavzočega Košanina); za Letsko: Vilcin; za Litavsko: Januškievics; za organizacijo Poale Zion: Locker (kot namestnik izvoljenega in na konferenci nenavzočega Kaplanskaja); za Romunijo: Pistiner; za Čehoslovako: Cernak; za Madžarsko: Kunfi.

Izvrševalni odbor je izvolil glasom 3. svojega pravilnika iz svoje seje petčlanski biro. Predlagani in soglasno izvoljeni v ta biro so bili člani v Bernu vzpostavljene komisije, ki so tvorili tudi predsedništvo dunajske konference: Adler (Dunaj), Grimm (Bern), Ledebour (Berlin), Longuet (Pariz), Wallhead (Manchester).

Tajnikom, ki je glasom 4. pravilnika dolžan upravljati tekoče posle, je izvrševalni odbor izvolil Friderika Adlerja (Dunaj).

Vsi dopisi, ki zadevajo mednarodno sodelovanje socijalističnih strank, naj se naslavljaajo na tajnika Friderika Adlerja, Dunaj V., Rechte Wienzeile 97.

Izvrševalni odbor opozarja socijalistične stranke predvsem na sklep dunajske konference, da se takoj prične organizirati zbor in podajati javne izjave. Konferenca je sklenila, da se prva teh javnih izjav izvrši

dne 13. marca t. l. v vseh velikih mestih. Te javne izjave naj bodo naprejane:

Proti nasilni rešitvi problemov, ki jih je rodila vojna; proti vsem dolečbam, ki postružujejo bedo in hlapčevstvo delavstva v Nemčiji v isti meri, v kateri istočasno obremenjujejo delavstvo drugih dežel z usodno konkurenco; proti militarizmu in proti novi vojni; za okrepitev mirovne zahteve delavskega razreda; za splošno revizijo mirovnih pogodb; za samoodločbo narodov; za rešitev gospodarskih problemov po načelih mednarodne solidarnosti.

Ravno tako je dunajska konferenca sklenila, da pozove mednarodni proletarijat, da se na dan prvega maja izjavi za iste cilje, predvsem pa za splošno razorožitev in za revizijo mirovnih pogodb.

Politične vesti.

+ Dr. Kukovec zopet v Belgradu. Včeraj dopoldne je na povratku iz Londona v Belgrad prispel semkaj z orientnim ekspresom minister za trgovino dr. Kukovec. Na kolodvoru ga je pozdravil predsednik države vlade dr. Baltić. Po kratkem odmoru je minister dr. Kukovec nadaljeval vožnjo v Belgrad. — Sedaj se bo kmalu vrnil iz Pariza tudi g. Vesnić.

+ Arnavti v Belgradu. V Belgrad je došla delegacija arnavtskih plemen, ki bo prosila našo državo, naj bi delovala na to, da se Albanija priključi naši državi. Te dni bo prosila za avdienco pri ministrskem predsedniku Pašiću. — Mi res ne razumemo, zakaj hodijo Arnavti v Belgrad. Sej so že demokracije tam!

+ Koliko je to veljalo? Ministrstvo za trgovino in industrijo je priporočilo ministrstvu za promet in generalni direktiji carin, naj podvzame vse korake, da se olajša in razvije trgovina s Francijo. — To priporočilo je bilo izdano za časa odsotnosti trgovskega ministra dr. Kukovca. Podpisal ga je vsekako njegov namestnik ali pa kakšen načelnik. Radovedni bi bili, koliko je plačala za ta dokument belgrajska »banque franco — serbe«?

+ Koliko bo pa to veljalo? Te dni odputuje posebna komisija strokovnjakov v inozemstvo, da na račun ministrstva za narodno zdravje izvrši nakup lekarniškega in sanitetnega materiala za več milijonov dinarjev. — Zarada, zarada!

+ Pridni ministri. Iz Belgrada javljajo: V ministrstvu za prosveto je izvršen razpored učiteljev za osemile predvojnih Srbije in Vojvodine. Ob tej priliki se bodo izpolnila vsa učiteljska mesta v teh dveh pokrajinah. — Včeraj in danes se je vršila v ministrstvu za promet konferenca delegatov vseh železniških ravatelstev radi novega voznega reda na vseh železniških progah. — V ministrstvu za promet se bo v kratkem sestavila komisija, ki bo pregledala dela za projektiranje in grajenje novih

LISTEK.

Brenislav Nušić: Rejenček.

(Dalie.)

»Tako je«, dodasta čisto prepričana župan in štacunar.

»Za vsak posel je treba, da se nekaj zna, kaj ne. Doktor mora hoditi v šole, da postane doktor?«

»Da«, odgovarjata dvoglasno župan in štacunar.

»Kaj ne, sodnik se mora najprej učiti?«

»Da!«

»A policaj? Kaj misliš, da pade policaj z nebes učen, da vse ve? Ne dragi moj, on mora biti najprej kvar-topirec, pa potem žepni tat, predno gre k žandarjem, da tam odsluži svoja leta kakor pri vojakih in se s tem oddolži svoji domovini, a potem postane šele policaj. Glej, tako sem delal jaz, moj dragi, pa sem zato tudi dobro podkovan, no pa mi pokažite policaja, ki je tako podkovan kot jaz! Ajd, recita!«

»Ni ga!« rečeta župan in štacunar, čeprav razen njega, Riste, nista poznala drugega policaja na svetu.

Risto, zadovoljen sam s seboj in s tem, ker je tako prepričan moža o svojem šolanju, vzame zopet županov zavojček in si začne viti cigareto, četudi še prejšnje ni pokadil. Nekaj časa molči, molči, kar se spomni, da je začel poprej praviti dogodek iz svojega življenja, zato nadaljuje:

»Kot vama pravim, je bilo to v Belgradu. Nekoč se sprehajam po Kalimegdanu, a bil sem lepo oblečen in bi dejal, bil sem tudi lep dečko, bi dejal, ne takšen kakor sem — zdaj... Ko se tako sprehajam in je bilo že pod noč, pa se je svet razšel, samo na eni klopi sedita še dva, — možki in ženska, on lep človek, a ona še lepša. Res lepa ženska in to gosposka in lepo oblečena. Sedem na drugo klop, čisto blizu njili, s hrbtom proti njima, pa se naredim, kot da ne slišim, kaj govorita, a vendar sem slišal vsako besedo. — Pesnel sem iz razgovora, da sta to mož in žena in slišim, da hoče on

jutri jutraj potovati z vlakom v Niš po opravkih.

»Razumeš«, govori on njej, »denar je v mojem predalčku. Dal ti bom ključ, jaz pa pridem pred večerom v Niš, pa ne vem, ali bom še isti večer ali drugi dan izvršil opravke. Ako izvršim, ti bom takoj telegrafiral: »Pošlji denar!« in ti vzemi denar pa mi ga pošlji telegrafičnim putem!«

»Pa dobro«, pravi ona, »a zakaj ne vzameš denarja s seboj?«

»Pusti to!« pravi mož, to je moj načrt; delati se hočem pred njim, kot da nimam niti vinarja, pa ako mi ne pomaga, mu porečem, da sem si telegrafski izposodil od tvojega očeta, pa mi je poslal, kolikor je mogel, a nekaj mu vrnem jaz, ko se vrnem v Belgrad.«

Tako sta se pogovarjala, a jaz ti napnem ušesa, ker, dragi moj, tu gre za nek denar, ki je v predalčku, in ki ga mogoče jaz lahko pobašem v svoj žep.

Vstala sta in šla, a jaz tako od daleč za njima, da vidim, kam gre-

sta. Spremlim jih prav do doma, da vidim, kje stanujeta. Drugi dan grem na kolodvor in se prepričam, da je tisti gospod odpotoval. Hudirje, zdaj pa skočim na noge in se potim na vseh koncih o vsem, kar mi je potrebno.

Najprej izvem, da sta v hiši, kjer stanujeta, vsega skupaj dve sobi, ena z ulice, a druga z dvorišča, in da so iz sobe v sobo vrata, a vsaka soba ima zopet vrata na hodnik. Nato zvem, da spita v sobi iz ulice in da ni nikogar mlajšega v hiši. Streže ji ma neka deklica, ali ona gre zvečer k svoji materi in spi pri njej. Torej vse kot treba in kot nalašč pripravljeno zame.

Potem zvem, da je tistemu gospodu, ki je odpotoval, ime Mladen Petrović, a njegovi ženi Lenka.

Ko sem tako vse zvedel, sedem in napravim načrt, kako bi prišel do denarja. Da razbijem vrata ali okno in vderem v hišo in s silo izvabim denar, nisem hotel, ker je to razbojniško, jaz pa nisem bil razbojnik in nisem hotel biti. Hotel sem le na lep način priti do denarja.

Preskrbim si torej star telegram pa vzamem gumo in izbrisem, kar je na njem stalo, potem sedem in napišem sledeči telegram: »Lenka Petrović — Beograd. — Takoj, ko dobiš to brzojavko, pa naj bo magari polnoči, mi pošlji denar telegrafično. Mladen.«

Sklenil sem tako: Okrog polnoči pojdem in potrkam na okno sobe, v kateri spi Lenka, in ko bo odprla okno, ji izročim telegram. Ona, še vsa zaspana, ne bo zapazila, da je na papirju izbrisan nek stari telegram in nov napisan. Zatem jo bom vprašal, ali naj počakam na odgovor, ker sem telegrafski sluga, in jej rad napravim uslugo. Ona mi bo ali verovala in me poklicala noter, in ko sem enkrat v sobi, in nisem vdrl siloma — potem mi je lahko — brez denarja ne odidem; ali me bo pa naprosila, naj jo počakam, ako bi hotela iti sama v telegrafski urad, ker bi jo bilo okrog polnoči strah, da gre sama. Jaz bi jo spremlil in jej že kako vzel denar; to je moja stvar.

(Dalie prih.)

železniških prog. — V ministrstvu za šume in rube je izdelana podrobna statistika o stanju in velikosti gozdov v vsej državi. Na podlagi teh podatkov se bodo izdajala dovoljenja za sekanje gozdov. — Delo odbora za revizijo ukaznih uradnikov se bliža svojemu koncu ter bo bržkone končano okoli 20. marca. Sklepi odbora bodo predloženi ministrskemu svetu v odobritev. — Danes je bil podpisan pravilnik za poslovanje v ministrstvu za narodno zdravje. Načelniki posameznih oddelkov v tem ministrstvu so se pričeli uradovati v zmislu novega poslovnika. — Pa naj še kdo reče, da nimamo dobre in pridne in skrbne uprave!

+ Zopet: prepovedan list. Uradno javljajo: Ministrstvo za notranje stvari je odredilo z odlokom dne 5. marca 1921 pov. br. 2220, da se prepove v naši državi razširjanje lista »Jugoslavenski svet«, ki izhaja v New Yorku, ker prinaša nerenične vesti o naši državi. — Kakor nam poročajo od druge strani, je zahtevalo ministrstvo javnih del ogromen kredit od 10 milijard milijonov dinarjev kot prvi obrok za zgradbo 17 kilometrov visokega zidu okoli kraljevine SHS.

+ Občinske volitve v Sloveniji. Vlada bo v najkrajšem času določila rok razpisal občinskih volitev v Sloveniji. Volitve se ne bodo vršile po vseh občinskih istočasno. Najprej bo volila Ljubljana in sicer najbrže še le koncem aprila. Do srede meseca maja morajo biti izvršene volitve v vseh občinah. V Ljubljani bodo bile volitve na torek. Ljubljana bo imela 14 do 16 volišč.

+ Občinske volitve v Beogradu. Po izidu volitev odpade na radikale 30 odbornikov, na komuniste 10, na socialiste 3 (ss. Dragiša Lapčević, dr. Živko Topalović, in Blagoja Bračunac). Od 12. 924 upravičenih volivcev je glasovalo 8616 glasov, dočim je v avgustu 1920. leta glasovalo 10.439 volivcev. Torej je bila udeležba pri zadnjih volitvah 21% manjša.

+ Najprej jelo, potem delo. Podpredsednik dalmatinske vlade Desnica je priredil svečan dîner v počast mešani razmetljivi komisiji naših in italijanskih delegatov. — Appetit italijanskih diplomatov po naših dobrotah je res velik, toda s finimi večerjavami jim ga ne bomo pregnali, to bi bilo vseeno prenatano.

+ Prusko državno ministrstvo je podalo demisioni. Obenem se je kabinet izrazil, da bo tekoče posle in statu demisionis vodil toliko časa, dokler se ne sestavi novo ministrstvo.

Dnevna kronika.

Razmetljiva komisija nas je naprosila, da objavimo vsemi interesentom naslednja navodila. V zadnjem času prihajajo iz različnih krajev, kjer bo tekla prihodnja meja med našo državo in Italijo deputacije s posameznimi prošnjami ali tudi s prošnjami cele občine. Ker ti osebni razgovori za sedaj nimajo nikakršnega pomena in veljajo dotične deputacije le čas in denar, naj od sedaj naprej izostanejo vsi osebni obiski. Pač pa naj občine in posamezniki sestavijo popolne elaborate, ki se tičejo njihovega katastralnega posestva, ki leži sedaj morda za provizorično italijansko mejno črto. Razmetljiva komisija bo osebno pregledala in vsaki občini posestno situacijo in bodo ob tej priliki vsi faktorji imeli dovolj prilike, da izrazijo svoje želje tej komisiji. Prihod komisije v posamezne občine naznanila bo komisija toliko dni poprej, da bodo imeli občinski predstojniki dosti časa, sklicati na določen dan vse interese. Dobro bi bilo, da občine že sedaj sestavijo stalen odbor, ki se bo pečal z posestnim vprašanjem dotične občine. Razmetljiva komisija bo začela s svojimi obiski približno začetkom aprila.

Kdor gre v Ameriko, naj bo previden! V zadnjem času je naraslo izselniško gibanje v naši državi. Vzroki so gospodarski in pa tudi politični. Tako se je odločil, da poide v Ameriko za kruhom, tudi France Pestotnik, ključavničar, star 25 let, doma v Blagovici pri Lukovci. Do 1. februarja je služil pri finančni straži v Boh. Bistriči. Ima dva brata v Ameriki, starejši je farmar in mu je poslal 200 dolarjev, da naj pride takoj k njemu. France je dobil pome liste in odšel v Havre na Francosko, kjer je hotel kupiti voznilco za Ameriko. Dne 8. t. m. pa je prejel od njega njegov prijatelj J. S. pismo, v katerem mu piše: »Ah, kako sem nesrečen, prodal si me v tujsko legijo na šeparski način. Dne 6. marca si vzamem sam življenje in se poslavljam od Vas.« — Pismo je datirano v Havre dne 4. t. m. Jasnó je iz tega dogodka, da je potovanje v Ameriko stvar, ki jo je treba skrbno preudariti. Pestotnik je hotel prihraniti nekaj stroškov na potovanju, zato je šel čez Francijo. Ker pa ni znal drugega jezika kakor slovensčino in nemščino, ter je bil primoran govoriti nemščino, so ga Francozi smatrali za Prusa ter ga vtačili v tujsko legijo slioma, ker potrebujejo človeški material, če ni domačega dovolj, pa tujega.

Društvo sluš. III. fak. priredi na univerzi v Zbornici javno predavanje v nedeljo, dne 13. marca ob 10. dopoldne. Predava g. ruseč. doc. dr. Fr. Weber: »Vera in znanost« v 3 delih.

+ Za omiljenje represalij proti Nemčiji. »Achtuhr Abendblatt« poroča iz Bazla: Vodilni trgovski krogi v Švici, Holandiji, Švedski in Norveški nameravajo prošiti svoje vlade, da bi pri zvezi narodov posredovali, da bi zavrnili omilili gospodarske represalije za Nemčijo.

+ Rusko sovjetsko zastopstvo v Rimu. V kratkem dospe v Italijo rusko sovjetsko zastopstvo 22 članov, na čelu mu Vorovskij. Okoli 20. t. m. dospejo najkasneje. Zastopstvo bo imelo svoj sedež v palači v ulici Gaeta v Rimu. Palača je last ruske vlade in je svojčas poslovala rusko poslaštvo. (Doslje ima sovjetska vlada svoja oficijelna zastopstva v Evropi v Berlinu, na Dunaju in v Rimu.)

+ Romunija priznala republiko Georgijo. Iz Zeneve poročajo, da je romunska vlada priznala de jure republiko Georgijo.

+ Vojaška konvencija med Rusijo in Kitajsko. Japonska misli v Revolu poročajo, da je ruska sovjetska vlada sklenila z zastopniki kitajske vlade vojaško konvencijo v svrhu medsebojne pomoči proti zunanjim sovražnikom. V Moskvo je dospelo več kitajskih novinarjev.

+ Komunistični listi v inozemstvu v zadnjem času zelo razpravljajo o razmerah v gruzinski republiki. Napad sovjetske vlade jih je spravil iz sebe in vsak načen hočejo zakriti sramotne čine ruskih sovjeto. Priporočile o svojih dolgih poročilih veliko različnih in lepih stvari, ali posneti iz njih ne moremo ničesar, ker ena vest pobija — drugo. Kdor več takih stvari bere, ne more komunistom veliko verjeti. — Razširjajo tudi vest, da je postala gruzinska sovjetska republika s sedežem v Tiflisu.

+ Sovjetska Armenska je anulirala vse domače in inozemske dolgovne biveše armenske vlade.

+ Koliko oseb je izstopilo v Čekoslovaški iz cerkve? Listi pišejo, da toliko, da jih še dolgo ne bodo mogli sešteti. Pomenjajo si pa na ta način, da odglasnice izstopivših tehtajo. Na 1 kg gre 265 takih odglasnic. Pol. uprava v Plzinu jih je dobila 70 kg, torej iz cerkve je izstopilo 55.650 oseb. Ker jih je pa 7000 bilo pripravljenih še naknadno, je število odstopivših 64.650. — Ali ni to originalno?

+ Za odstranitev verskega pouka na Saškem so glasovali v Saškem deželnem zboru. Naročili so saški vladi, da deluje pri državni vladi v zmislu ločitve cerkve od države.

Slovenska Matica. Člani Spodnje in Zgornje Šiške opozarjamo, da je poverjenik Slovenske Maticе za oba imenovana kraja višji revident južne železnice, gospod Ivan Petek, stanujoč v Spodnji Šiški, Kolodvorska cesta 191. Ker ne more sam vseh članov obiskati, jih prosimo, da bi se blagovolili pri njem zglediti in plačati članarino. — Uverjenje za izvoz živil v poštnih paketih. Generalni inspektorat ministrstva financ je odredil, da se mora za poštna pakete, v katerih se pošiljajo manjše količine živil brez osiguranja valute, predložiti pri pristojni carinarnici, kjer se vrši izvozna ekspedicija, posebno potrdilo generalnega inspektorata.

Voznja avtomobilov po mestu. Zadnje čase se je prigodilo več nesreč po mestu, ker šoferji z avtomobilom in motokiklisti premalo pazijo. Policijsko ravnanje je vsled tega odredilo, da morajo šoferji na križišču cest vedno označiti z roko smer, v kateri vozijo, in sicer na ta način, da zamahnejo z dvignjeno roko v dotično smer. Prestopki se bodo policijsko kaznovali.

Transitna postaja med Italijo in Jugoslavijo je sedaj Postojna. Italijansko carstvo in železniško poslovanje se bo vršilo v Postojni, jugoslovansko pa na Raketu. Zalostna povest mlade Ljubljankice. Skoro klasično snov za senzacionalen kinematografski film nam nudijo doživljaji mlade, še nedolžne, 16letne Ljubljankice Vide. V družbi dveh prijateljic Malči in Ivke je Vida pobegnila v Čakovec v Medmurnje. V Ljubljani je Vida ogoljufala neko trgovko za 1200 K, dalje za svilo 1300 K in svoji sestri je pobrala veliko obleke in perila. V Čakovcu je potem Vida doživela težak roman, katerega poglavja so: hotel, policijski komisar, orgija, pohote... Komisar posilil Vida, Vida zbolil, ker je bil komisar živinsko brutalen, Vida se seznani s črnako Madžarko Arnuško, pot v Varazdin, tam javna hiša, »madame« odda bolno Vida v bolnico. Ljubljanska policija Vida izsledil. Zaporil ljubljanskega deželnega sodišča. — Križev pot mladega dekleta!

Odredba proti tihotapljanju tobaka. Delegacija ministrstva financ je odredila, da se bo od sedaj naprej kaznovalo tihotapljanje s tobakom s 300 K globe ali z zaporom od 3 dni do enega meseca za vsak kg tobaka, ki je bil opažen pri tihotapljanju.

Velikonočni prazni — dragi Tržna poročila so včasih z nekakim angeljskim zadovoljstvom javljala o bogatih zatogah jale na ljubljanskem trgu, tudi cene so bile — baje nizke. Zadnji teden pa nam je že javilo Tržno poročilo veselo velikonočno voščilo: »Velika množina jale prejšnjih ted-

nov je nenadoma izdila. Cena je skočila na 2 K za kos.« Pravijo, da so temu vzrok veržili eksporterji, ki so velike množice jale pokupili za — tulino. V resnici sedaj na trgu ni dobiti niti enega jajca. A cene še vedno skakače in skačejo. Kos stane že 3 krome. Dragi bodo velikonočni prazni, če bo stvar šla tako naprej.

Ubežni kaznjene. Zaradi velike tatvine na štiri leta težke ječe obsojeni kaznjene Friderik Godce in na zelo držen način pobegnili iz moške kaznilnice v Mariboru.

Državna posredovalnica za delo. Pri vseh poružnicah »Drž. posredov. za delo« v Ljubljani, Mariboru, Ptuj in Murski Soboti je iskalo v preteklem tednu od 27. februarja do 5. marca 1921 dela 22 moških in 86 ženskih delavskih moči. Delodajalci so pa iskali 137 moških in 115 ženskih delavskih moči. Posredovanj se je izvršilo 117. V delo se sprejmejo: opekarji, ključavničarji, mizarji, vinarji, sedlarji, krojači, šivilje, zidarji, hlapi, dekle za polje in živino, usnjari, modistnje, služkinje, kuharice, vajenke, vajenke itd.

Dalmacija brez lokomotiv. Proga Split-Sinj ima le še dve lokomotivi. Ker sta obe potrebni za prevažanje tovorov, je osebni promet na tej progi ustavljen.

SHOD ZASEBNEGA URADNIŠTVA.

Snoči ob 8. zvečer se je vršil v dvorani »Mestnega doma« velik shod zasebnega uradništva, na katerem je to trpinčeno ljudstvo opravičeno protestiralo proti ogromnim davkom privatnih nameščencev. O shodu izpregovorimo še v jutrišnji številki.

Koze.

V ljubljanskih predmestjih vlada med revnišimi sloji znatno razburjenje, ker so se v Zeleni jami začele širiti — koze. To razburjenje so povečale še vesti o epidemiji koz v celjski okolici, zlasti v občini Luče, kjer je že več ljudi umrlo. Prebivalstvo v predmestjih pa tudi zelo ostro kritizira postopanje nekaterih zdravnikov in zdravstvenih oblasti, ki doslej vodijo boj proti razširjenju te nalezljive bolezni — z veliko ravnodušnostjo, da se tako izrazimo.

Kako so se koze začele širiti v Zeleni jami in v Ljubljani? Prvi slučaj koz so dne 22. februarja t. l. ugotovili pri železničarju Antonu Kukoviču, ki stanuje v Zeleni jami. Pod vsako kritiko je postopanje merodajnih organov, ki so Kukoviča spravili v izolirani oddelki javne bolnice. Kukoviča so »seksperirali« v bolnico tako, kot ostale bolnike. Od zdravnika je dobil »listek za bolnico« in hajdi sam v spremno pisarno bolnice. V izoliranem paviljonu je bila omenjena dne skoro vsa družina nekega uradnika, ki je bolehal na skritiniki. Te bolnike, večinoma otroke, ki so pa bili že prišli v dotiko s kozavim, so potem prestavili v Elizabetno otroško bolnico, kjer so pa kmalu zboleli še za kozami. Sedaj pa se je začel za našo zdravstveno birokratske razmere nenevarni pravdarski proces. Vodstvo otroške bolnice je zahtevalo, da javna bolnica bolnike nazaj sprejme v izolacijo; vodstvo javne bolnice pa se je temu odločno protivilo. Birokratska pravda pa še do danes ni rešena in čakajo, kajti »birokratski red« je važnejši za ljudsko higieno kot pa boj proti epidemiji.

V Zeleni jami so se potem pojavili kmalu še drugi slučaji koz. Zlasti v hiši št. 70 je obotela kar cela družina.

V celem je doslej znanih šest slučajev, smrti se ni noben javljen.

Kulturni vestnik.

Repertoar ljubljanskega gledališča.

Drama:

Petek 11. Razvalina življenja. D. Sobotna 12. Bajka o volku. C. Nedelja 13. Razvalina življenja. Izven. Ponedeljek 14. Bajka o volku. E.

Opera:

Petek 11. Mignon. Gostovanje g. J. Betetta. B. Sobotna 12. Thais. E. Nedelja 13. Mignon. A. Ponedeljek 14. Zaprtio.

Dobili smo II. številko »Novega rodu«, mladinskega lista, ki izhaja v Trstu, ul. Ruggero Manna 20. I. Iz vsebine podajamo: Sarderko »Deca na prejši«, p.; Oruden »Na Krasu«, p.; Petruška »Jesen«, p.; Meško »Mali koroški trpin«, pov.; Bevk »Polček nese v mlince«, p.; Zgur »Zvonovi«, p.; M. M. »Postanek cerkve v Sp. Idriji«, lez.; Sardenko »Na žagih«, p.; M. M. »Idrija pred potopom«; Levstik »Zerjav in Capila«, prip.; Bevk »Skromni je plesal«, pravlj.; Bevk »Čudno«, p.; Zgur »Rimska cesta«, p.; Soklič »Slavni abstinentje«, — Otroci tam do- li imajo svoj gaudium nad lepim listom, to nam pripovedujejo številni prispevki malih »kotičkarjev«. Naši bi ga tudi imeli, brezdomno. Torej: Naročajte, ena štev. stane 1 L.

»Priroda« 3. številka je izšla z bogato in zanimivo vsebino. F. Tučan se spominja

pokojnega Davorina Trstenjaka, nato je Trstenjakov članek o škrlančku in I. Car: Razgovor kod mramorna stola — Boja cvilječa — N. Fink: Uš. — J. Lončar: O stastavu materije. — M. M. Savič: Priče Gorštaka o kurjaci. — A. Selwerth: Upotreba melase — Paberci — Razgovori. Letna naročnina znaša 40 K, za dijake 32, članarina hrvaškega prirodoslovnega društva 60 K. Naslov: »Priroda«, Zagreb, Demetrova ul. 1. — Naročajte, razširjajte in čitajte naravoslovno revijo »Priroda«.

Organizacijski vestnik.

Iz stranke.

Diskusijski večer se bo vršil danes ob 20. uri zvečer v mali dvorani »Mestnega doma«. Ker je na dnevnem redu debata o občinskih volitvah, ki se bodo vršile v najkrajšem času — torej zelo važen tema — opozarjamo vse sodruge iz Ljubljane, da se diskusije udeležijo v čim večjem številu.

Trbovlje. Kraljeva politična organizacija JSDV v Trbovljah vabi vse zaupnike na sejo, ki se bo vršila v nedeljo dne 13. marca ob 5. uri popoldan v društveni pisarni. Vabi se tudi zaupnike iz Hrastnika. Ker je dnevni red važen, je polno število udeležba dolžnost. — Predsednik.

Iz strok. organizacije.

Seja centralnega odbora kovinarjev, se bo vršila v soboto 12. t. m. ob 5. uri popoldne. Udeležba dolžnost. — Tajništvo.

Vestnik Svobode.

Podružnica »Svoboda« in krajevni odbor konzumačnega društva za Slovenijo Viš-Glince sklicujeta v soboto dne 12. marca 1921 ob 7. zvečer v Travnovi dvorani na Glincah, ustanovni občni zbor »Delavske gradbene zadruge« za zidavo del. doma na Glincah. Delavci, sodruzi, sodružice, naprotniki nas hočejo vničiti, vse stoji v službi kapitala, zato je naša sveta dolžnost, da se združimo in si postavimo svoje lastno ognjišče. Pokažimo jim, da je v nas zavest in da hočemo mi tudi izobrazbo, ker le ta nas bo dovedla do boljšega življenja. Pridite vsi v soboto, da položimo temelj novi hiši in boljši bodočnosti.

Pevski odsek »Svobode« ima vajo danes ob pol 8. zvečer v Selenburgovi ulici. Pridite vsi!

Dramatski odsek »Svobode« v Ljubljani priredi v soboto (ob 3. pop.) in v nedeljo (ob 8. zv.) v Delavskem domu pri Jelenu na Savi. Igrala se bo »Otroška tragedija«.

Gospodarstvo.

— Zakaj pada dinar? Narodna banka ima 31. marca svojo glavno generalno sejo, na kateri se bo predložila bančna bilanca. Razen tega se bo tudi razpravljalo o stanju naše valute in o vzrokih padanja naših dinarjev na inozemskih denarnih trgih. — Glavni vzrok stalnega padanja cene našega denarja je naša škandalozna uprava na celih črti. To ve danes cel svet brez konference.

— Padanje cen železu na Češkem. Naš generalni konzulat v Pragi je obvestil ministrstvo za trgovino, da je češkoslovaška zveza tovarnarijev radi padanja cen železa znižala cene za 15 odstotkov.

— Bančni krah v Varšavi. Banka poljskih trgovcev, ki se je bavila z velikimi spekulacijami, je ustavila izplačevanje. Poljsko-amer. parobrodno društvo je v zadnjem trenutku rešilo še 90 milijonov mark, med tem ko vojno ministrstvo ni moglo več dvigniti svojih 300 milijonov mark. — Ista usoda čaka še druge banke.

— Francija bo izdala za 10 milijard papirnatega denarja; to poročilo demantirajo francoska vlada.

Sport.

Klub kolesarjev in motokiklistov Ilirija. Dirkači imajo svoj prvi redni sestanek v petek 11. tm. v Prešernovi sobi restavracije »Novi svet«. Sestanek je za vse dirkače in za vse one člane, ki nameravajo letos dirkati obvezen.

Težkoatletično športno tekmo za prvenstvo češkoslovaške so se vršile 6. t. m. v Karlinu za udeležbe 150 tekmecev. Na sporedu je dviganje bremen in grško - rimске borbe.

S. u. Preporod ima dne 12. t. m. ob 17. svoj izredni občni zbor v mali dvorani Narodnega doma. Povabljeni so tudi gg. profesorji. Udeležba je za člane obvezna!

PAPIR vseh vrst, se dobe pri
tvrdki E. M. KOLAR, Celje,
Kralja Petra cesta 23.
Prodaja vseh socialističnih časopisov. — Za organizirano delavstvo 10 % popusta.
Z odličnem spoštovanjem
E. M. Kolar.

Dopisi.

Stanovanjske razmere v Trbovljah. Razdeljevanje stanovanj pri nas je pod vsako kritiko. Imamo sicer stanovanjsko komisijo, a delovanje te komisije je pristransko tako, da ne dobi nihče drugi stanovanja kakor oni, ki trobi v njihov rog. Delavci smo pri rudniku že po deset in več let zaposleni, pa ne dobimo stanovanja, da si imamo večjo družino kot njih pristaši, ki so komaj prišli v Trbovlje, in ga doba. Tudi pri razdeljevanju vrtov in travnikov se je ravno krivično, in sicer zaradi tega, ker so si jih zaupniki kar zase in med svoje pristaše razdelili, ker imajo krave, mi pa še zajcev ne moremo rediti. Veljati bi morala za vse enaka mera ter svetujemo onim, ki hočejo imeti krave, naj gredo na kmeto, delo v rudniku pa naj prepuste drugim, ker jih je itak dosti brez dela. Opozorjamo zaupnike, da naj se res dela pri tem po potrebi ne pa po somišljenikih, ker sicer bomo primorani spraviti v javnost še kaj več. Teza vendar ne bomo priznali, da se mora somišljeništvo nagraditi, če zahteva potreba, drugače. — Več prizadetih.

Ptuj. Dva kozla — je postavila za vrtarja južna železnica na postaji Ptuj. Sveže se še spominjamo, na kakšen neumljen način je lansko leto odstopil iz službe štiri delavce, g. postajenačelnik Turin, izgovarjale se, da ni dela. Kmalu potem je pa sprejel v službo za skladiščnega delavca mladega fanta Kranjca, ki je zelo redko kdaj v skladišču. Pod roko ga je dodelil kot — dekle, kontrolorju Tancigu. Sploh razpolagata oba gospoda v delavskimi močmi popolnoma po svoje in ne po predpisih in v interesu železnice. Stranke morajo čakati v skladišču in tudi same nakladati, ter izgubijo s tem mnogo mnogo časa. Medtem zabavljajo pridno čez upravo. Ker nočemo delati krivice nikomur, navedemo tu le par slučajev. 1. Dne 25. februarja so morali skladiščni delavci, med službenim časom razložiti in odvoziti v vrt kontrolorja Tanciga, cel vagon gnoj, ki ga je dobil iz Tezna. Delo je trajalo celo dopoldne. Delavci so bili: Artenjak, Breznik in Pihler. 2. Dne 4. marca, sta žagala drva cel dan za postajenačelnika delavca Artenjak in Kranjc. 3. Dne 5. marca vozili so zopet gnoj v samokolicah, preko tračnic v vrt kontrolorja. To so bili zopet delavci Artenjak in oba Kranjca. Sedaj se začnejo delo v vrtovih. Ta dva gospoda bosta gotovo zopet izkoristila železnico, da bosta uporabljala od železnice plačane delavce, izključno v svojo korist. Sicer sta pa oba gospoda zelo natančna ter kontrolirata z uro v roki, prihod in odhod v službo uslužbencev. Le cele ure in dneve nimajo vprid in za upravo izgubljenih ne vidita! Vprašamo obratno ravnanje, je li to vso dopustno?

To in ono.

* Originalna oporoka. Nek Londončan je zapustil svoji ženi v oporoki en šling, da si kupi vrvi. — Žena se ni dvignila tiste ga šlinga.

* Največje kinogledališče. V Chicagu je bilo minoli mesec otvorjeno največje kinogledališče na svetu. Imenuje se »Tivoli« in ima 4500 sedežev. Stavba je zgrajena v slogu kraljevske palače v Versaillesu. Notranja oprema je veljala 2 milijona dolarjev.

Izjava.

Podpisani Matija Videčnik, gostilničar v Kasezah, izjavljam, da preklejem govornice, ki s svojimi razširjalci o g. Leskošku Alojziju, tajniku strokovne komisije v Celju, in se mu zahvaljujem, da je odstopil od sodnijskega postopanja proti meni.

Petrovče, dne 3. marca 1921.

Matija Videčnik.

Čebulček

in
žiahtni semenski grah
priporoča
SEVER & K^o, Ljubljana.

Strojarna za usnje,

mala, se odda.
Naslov v upravi »NAPREJ«.